

МІЖНАРОДНЫЯ КНІГАЗНАЎЧЫЯ ЧЫТАННІ

Ужо стала добрай традыцыяй у дзень нараджэння Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі — 15 верасня — праводзіць Кнігазнаўчыя чытанні, на якіх разглядаюцца тэарэтычныя праблемы кнігазнаўства, пытанні гісторыі кнігі, друкарняў і кнігазбораў, паведамляецца пра асобныя калекцыі, унікальныя рукапісы і стардрукі.

15–16 верасня бягучага года адбыліся ўжо Другія Кнігазнаўчыя чытанні. Яны былі прысвечаны кніжнай культуры Рэчы Паспалітай — дзяржавы, у якую пасля Люблінскай уніі 1569 г. уваходзілі Вялікае Княства Літоўскае і Польшча. Тэма чытанняў была ініцыявана Двухбаковай беларуска-польскай кансультацыйнай камісіяй па справах гісторыка-культурнай спадчыны, якая ўжо шмат гадоў працуе пры Дзяржаўным камітэце па ахове гісторыка-культурнай спадчыны. У чытаннях прынялі ўдзел спецыялісты — бібліятэкары, архівісты, навукоўцы з Беларусі, Польшчы, Літвы.

Чытанні адкрыла дырэктар бібліятэкі Г. Алейнік. З прывітальнымі словамі выступілі намеснік міністра культуры Рэспублікі Беларусь В. Гедройц і старшыня Дзяржаўнага камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны Дз. Бубноўскі.

Надзвычай глыбокімі і змястоўнымі былі выступленні дацэнта Беларускага ўніверсітэта культуры В. Саітавай пра бібліяграфічныя крыніцы інфармацыі перыяду Рэчы Паспалітай, прысвечаныя землям Беларусі, доктара гістарычных навук Г. Галенчанкі (Мінск) пра літаратурнае мецэнацтва магнатаў Беларусі і Літвы XVI – першай паловы XVII ст., доктара мастацтвазнаўства Н. Высоцкай (Мінск) “Гравюры ў кірылічных і лацінскіх кнігах як арыгіналы беларускага іканапісу XVI–XVIII стст.». Праблемы вывучэння кніжнай прадукцыі ВКЛ XVI ст. і стварэння бібліяграфічнага рэпертуару беларускіх стардрукаў былі ўзняты ў паведамленнях доктара Ю. Тумяліса (Вільнюс) і Г. Кірэсвай (Мінск).

Праблеме вывучэння дзейнасці Ф. Скарыны ў Польшчы ў 1921–1941 гг. прысвяціў сваё выступленне кандыдат гістарычных навук М. Батвіннік (Мінск). Доктар А. Краўчык (Люблін) разгледзеў пытанне адлюстравання навуковай спадчыны і дасягненняў вучоных XVIII ст. у падручніках Кіева-Магілянскай акадэміі таго часу.

Шэраг цікавых паведамленняў быў зроблены па гісторыі бібліятэчнай справы, гісторыі асобных кнігазбораў і калекцый. Доктар З. Ярашэвіч-Пераслаўцаў (Ольштын) паведаміла аб кірылічных кнігах XVI–XVII стст. з друкарняў ВКЛ

у зборах варшаўскіх бібліятэк. Гісторыі кляштарных кнігазбораў на тэрыторыі ВКЛ былі прысвечаны выступленні доктара І. Гвёздзік (Катавіцы), Н. Раманавай (Мінск), доктара М. Пидлыпчак-Маяровіч (Вроцлаў), В. Шоцік (Гродна), доктара І. Пятшкевіч (Кракаў). З цікавасцю былі ўспрыняты паведамленні па гісторыі прыватных калекцый доктара Э. Ружыцкага (Катавіцы), Л. Коўкель (Кракаў), А. Стэфановіча (Мінск). Уважліва слухалі прысутныя Л. Станкевіч (Мінск), якая выступіла з падрабязным апісаннем помніка стараабрадніцкай кніжнасці XIX ст. з фонду Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі — “Скрутка Паморскага”.

Другі дзень Кнігазнаўчых чытанняў пачаўся цікавым выступленнем В. Герасімава (Мінск) “Кніга і бібліятэка як чыннікі функцыянавання дзяржаўнага механізма ВКЛ”. Доктар філалагічных навук А. Мальдзіс (Мінск) паведаміў пра загадкавыя выданні Беларусі XVIII ст. Ён таксама перадаў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі сваю картатэку беларускіх выданняў XVIII ст. — вынік шматгадовай працы — для выкарыстання пры складанні Зводнага каталога выданняў ВКЛ лацінскім шрыфтам XVI–XVIII стст. Кандыдат філалагічных навук Н. Палляшчук (Мінск) ахарактызавала “Трыбунал” як помнік гісторыі і культуры Беларусі.

Наступны блок выступленняў быў прысвечаны гісторыі кнігадрукавання. Кандыдатам філалагічных навук І. Клімавым была разгледжана кнігавыдавецкая дзейнасць В. Цяпінскага, Т. Рошчынай (Мінск) — выдавецкая дзейнасць пінскіх езуітаў XVIII ст., Л. Доўнар (Мінск) — кнігавыдавецкія сувязі Мінска і Варшавы ў канцы XVIII – пачатку XX ст. З. Яцкевіч (Мінск) прадставіў радавод магілёўскіх друкароў Вашчанкаў. Па-за праграмай выступіў супрацоўнік Музея старажытнабеларускай культуры А. Ярашэвіч, які паведаміў новыя цікавыя факты пра дзейнасць вядомага беларускага мастака-гравёра А. Тарасевіча.

У заключнай дыскусіі былі абмеркаваны некаторыя спрэчныя праблемы, дадзены адказы на пытанні. Удзельнікі адзначылі высокі навуковы ўзровень Кнігазнаўчых чытанняў.

*Таццяна Рошчына, заг. аддзела рукапісаў, рэдкай кнігі і старадрукаў
Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі*